

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва
імені Степана Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK11 Етнологія та народне мистецтво України

спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітня програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

інститут, факультет Художньо-педагогічний

Робоча програма дисципліни

ОК 11 Етнологія та народне мистецтво України

для здобувачів вищої освіти спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» за ОП «Образотворче та декоративне мистецтво»

класифікація: бакалавр з образотворчого та декоративного мистецтва

Термін навчання: 3 роки 10 місяців

Мова навчання - українська

Розробники: к.філол.н. доц. кафедри Вернюк Я. С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

—

—

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувачка кафедри _____ (доц. Олена Власюк.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально- методичною комісією факультету / інституту

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 2024 рік
_____, 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -7	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Модулів - 6	Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів -4		2, 3-й	2, 3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
		1, 2, 3, 4-й	1, 2,3,4-й
Загальна кількість годин 210		Лекції	
		54.год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -2 самостійної роботи -4		Практичні, семінарські	
		30 год.	12 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
	126 год.	188 год.	
		Вид контролю: залік – 2 семестр; Екзамен – 4 семестр.	

Передумови

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Етнологія та народне мистецтво України» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти суміжно буде опановувати знання таких дисциплін як: «Історія України», «Українська література».

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Етнологія та народне мистецтво України» є ознайомлення студентів студентів з феноменом усної народної творчості специфікою фольклору, його жанровою системою, історією і поетикою окремих жанрів, особливостями усної народної творчості кожного історичного періоду, взаємодією фольклору і літератури.

Вивчення та засвоєння етнологічних, історичних, теоретико-етимологічних знань про походження українського епосу, нації, етнічних земель України, відображення різних наукових поглядів на символіку як державну, так і народну, забуті, фольклорні жанри, їх специфіку виконавства, етичні й популярні норми в громаді, сім'ї, родині.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етнологія та народне мистецтво України» є:

- сформувати у студентів систему знань про українську усну народну творчість, її специфіку, закономірності розвитку, спосіб побутування фольклору;
- ознайомити студентів з жанровою системою українського фольклору, історією і поетикою провідних жанрів;
- дати студентам уявлення про фольклористику як науку, її методи, завдання, проблематику, ознайомити їх із найвідомішими фольклористичними працями про усну народну творчість взагалі і про окремі жанри зокрема;
- виробити у студентів уміння аналізувати наукову літературу з проблем фольклористики, навички аналізу фольклорного твору;
- ознайомити студентів з методикою збирання фольклорних творів;
- на основі першоджерел дослідження українського фольклору (зокрема праць М. Костомарова, О. Потебні, М. Грушевського, І. Франка, Ф. Колесси та ін.) по-новому трактувати культурний спадок українського народу.

Основною **формою** навчальної діяльності студентів з дисципліни «Етнологія та народне мистецтво України» є *лекційні та семінарські* заняття, під час яких виклад навчального матеріалу закріплюється виконанням ряду завдань.

3.Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- термінологічний апарат навчальної дисципліни.
- предметну область та розуміння професійної діяльності;
- сучасний категоріально-термінологічний апарат літературознавства, знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- розуміння місця фольклористики в системі сучасного гуманітарного знання, знання основ фольклористики для аналізу літературних явищ і процесів в українській літературі;
- володіння навичками самостійного аналізу своєрідностей художніх епох, напрямів, течій, видів і жанрів усної народної творчості.
- специфіку і динаміку розвитку і побутування народнопоетичних творів на різних історичних етапах;
- визначати специфічні риси фольклору в порівнянні з художньою літературою
- удосконалюючи уявлення про оригінальну народну творчість та протилежні їй вияви, виявляти характерні ознаки запозичення.
- основні етапи розвитку української фольклористики.

- основні теорії походження фольклору, його періодизацію та основні етапи розвитку.
- жанрові особливості фольклору.
- сучасні дослідження народнопоетичних жанрів;
- найвідоміших українських кобзарів;
- відомих фольклористів, найважливіші фольклористичні видання.

На основі набутих історико-теоретичних знань, практичних, синкретичних та порівняльних методів аналізу, наукового студіювання першоджерел, сучасних оцінок різних поглядів виробити у студентів навик та вміння аналітичного мислення для оцінювання етнологічного, фольклористичного буття.

Вміти:

- Засвідчити науково-теоретичне, історичне розуміння предмету;
- Логічно розвивати, переконувати синкретично, аналітично щодо появи певних думок про явища, етнологічний процес в цілому;
- Давати оцінку явищам, традиціям через сучасну громадську позицію, фахівця України XXI ст.;
- пояснити, обґрунтувати необхідність успадкування, популяризації фольклористично-етнографічних явищ, процесів, традицій жанрів;
- визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку;
- виклад думок збагачувати розкриттям етимології понять, термінів, посиланнями на джерелознавчу базу, відповідні жанри, традицій, ілюструвати знання фольклорних текстів;
- фіксувати, аналізувати загальноукраїнські, регіональні, локальні традиції виконання жанрів, здійснювати опис традицій, звичаїв;
- практично використовувати набуті теоретичні знання.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Етнологія та фольклор України: розвиток, традиції та успадкування

Тема лекції №1. Сучасні проблеми вивчення дисципліни «Етнологія та фольклор України».

Тема лекції №2. Україна – древня земля.

Тема лекції №3. Історико-етнографічне регіонування.

Тема лекції №4. Релігія в житті українців.

Тема лекції №5. Українська діаспора.

Тема практичного заняття №1. Документи регулюючі вивчення предмет.

Тема практичного заняття № 2. Україна – древня земля.

Тема практичного заняття №3 Регіони України.

Тема практичного заняття № 4. Хрест та ікони в традиціях українців.

Змістовий модуль 2. Фольклор і символ

Тема лекції №1 Українські символи та священні знаки.

Тема лекції №2 Народний епос України.

Тема лекції №3 Дитячий фольклор.

Тема лекції №4 Історична та казкова проза.

Тема лекції №5 Пареміографія.

Тема практичного заняття №1 Прадавні українські символи.

Тема практичного заняття №2 Билини, думи та історичні пісні.

Тема практичного заняття №3 Календарна та родинно-обрядова творчість.

Змістовий модуль 3 : Міфологічні системи в історії європейської науки та культури

Тема лекції №1. Древні цивілізації. Антична міфологія.

Тема лекції №2. Світова міфологія як основа європейської культури.

Тема практичного заняття №1 Міфологія Стародавньої Греції.

Тема практичного заняття №2 Римська міфологія.

Тема практичного заняття №3 Єгипетська міфологія.

Тема практичного заняття №4 Індійська міфологія.

Змістовий модуль 4: Світогляд українського народу

Тема лекції №1. Дохристиянські вірування українського народу.

Тема лекції №2. Життя людини в обрядах та повір'ях.

Тема практичного заняття №1. Українська міфологія .

Тема практичного заняття №2. Українська методологія.

Тема практичного заняття №3. Українська демонологія .

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів та тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Лекцій	Сем.роб	Сам.роб		Лекцій	Сем.роб.	Сам.роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Етнологія та фольклор України: розвиток, традиції та успадкування								
Тема №1, Сучасні проблеми вивчення «Етнології і фольклористи-ки»		2		4	8	2		
Тема №2. Україна – древня земля		2	2	4	8			

Тема і №3. Історико- етнографічне районування		2	2	8	12		2	
Модуль 2								
Тема №4 Релігія в житті українців		2	2	12	14			
Тема лекції №5 Українська діаспора		2		4	8			2
Змістовий модульний контроль	1				1			
Усього		10	6	32	48			
Модуль 3 Змістовий модуль 2: Фольклор і символ								
Тема №1 Українські символи та священні знаки,		2	4	12	12	2		
Тема №2 Прадавні українські символи				8	10			
Тема №3 Хліб та сіль в традиціях українців				6	8			
Змістовий модульний контроль					1			
Усього		2	4	26	32			
Модуль 4 Усна народна творчість								
Тема №4, Народний епос України		2	2	6	10		2	
Тема №5 Дитячий фольклор		2	2	4	8			
Тема лекції №6 Історична та казкова проза		2		3	5			
Тема лекції №7 Календарно та родинно- обрядова		2		2	4			

творчість								
Підсумковий Контроль	2				2			
Усього за модулем		8	4	15	31	2		
Всього:	2	20	16	73	109			
Модуль 5								
Змістовий модуль3 : Міфологічні системи в історії європейської науки та культури								
Тема її№1 Древні цивілізації. Антична міфологія як основа європейської культури		6	4	10		2		
Тема №2 Світова міфологія як основа європейської культури		4	4	10			2	
Усього за модуль		10	8	20		2	2	
Модуль 6								
Змістовий модуль4:Світогляд українського народу								
Теми№1 Дохристиянські вірування українського народу		6	3	11		2		
Тема №2 Життя людини в обрядах і повір'ях		4	3	12			2	
Підсумковий контроль	3							
Усього за модуль		10	6	33		2	2	
Всього:		20 / 54	14 / 30	53 / 126		4	4	

6. Теми практичних занять (Всього 30 год.)

Тема практичного заняття №1. Документи регулюючі вивчення предмет.

Тема практичного заняття №2. Україна – древня земля.

Тема практичного заняття №3. Регіони України.

- Тема практичного заняття №4. Хрест та ікони в традиціях українців.
- Тема практичного заняття №5. Прадавні українські символи.
- Тема практичного заняття №6. Билини, думи та історичні пісні.
- Тема практичного заняття №7. Календарно та родинно-обрядова поезія.
- Тема практичного заняття №8. Дитячий фольклор.
- Тема практичного заняття №9. Міфологія Стародавньої Греції.
- Тема практичного заняття №10. Римська міфологія.
- Тема практичного заняття №11. Єгипетська міфологія.
- Тема практичного заняття №12. Індійська міфологія.
- Тема практичного заняття №13. Українська міфологія .
- Тема практичного заняття № 14. Українська мітодологія .
- Тема практичного заняття № 15. Українська демонологія .

7. Самостійна робота (Всього 126 год. / 188год.)

- Тема №1. Значимість статей Конституції України для утвердження державної символіки, державної української мови, мов національних меншин та розвитку загальнонаціонального мистецтва. Годин – 1.5 / 3
- Тема №2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ-го ст.) – документи демократичності традицій та мистецтва. Годин – 2 / 4
- Тема №3. Україна – древня земля: етимологія та історія утвердження назви. Годин – 2 / 6
- Тема №4. Усна народна творчість і професійна художня література. Годин – 2 / 4
- Тема №5. Розвиток української етнології від другої половини ХІХ ст. до сучасності. Годин - 2 / 4
- Тема №6. Етнографічне районування України. Годин – 2 / 6
- Тема №7. Історико-етнічне регіонування та етнічні групи в Україні. Годин – 2 / 8
- Тема №8. Скласти характеристику древнім етнічним регіонам. Годин – 2 / 8
- Тема №9. «Чому ми хочемо самостійної України» (за дослідженням Степана Рудницького). Годин – 2 / 4
- Тема №10. Значимість пізнання релігійності українського народу: «Українська церква» (за опусами Митрополита Іларіона (Івана Огієнка) – «Як Москва всіх одурила». Годин – 2 / 4
- Тема №11. Вірування в сучасному побутуванні. Годин – 2 / 6
- Тема №12. Голодомор – як геноцид українського народу. Годин – 2 / 8
- Тема №13. Фольклор як книга народної пам'яті про винищення українського народу. Годин – 2 / 8
- Тема №14. Свята та обряди народного календаря. Годин – 2 / 8
- Тема №15. Героїчний епос України (билини, думи та історичні пісні). Годин – 2 / 6
- Тема №16. Українські балади: дослідження, успадкування. Годин – 2 / 6
- Тема №17. Історична проза (легенди, перекази, оповідання, бувальщини). Годин – 2 / 6
- Тема №18 Псалми, псалми. Годин – 2 / 8
- Тема №19 Знаки-символи України. Годин – 3 / 8

Тема №20	Пареміографія.	Годин – 2 / 6
Тема №21	Основні принципи дослідження міфів.	Годин – 2 / 8
Тема №22	Міф в історії культури.	Годин – 2 / 6
Тема №23	Міфологія – вчення про міфів.	Годин – 2 / 6
Тема №24	Міф і символ.	Годин – 2 / 6
Тема №25	Лихі сили в творах українських письменників.	Годин – 1.5 / 3
Тема №26	Методологія вивчення дохристиянських вірувань.	Годин – 2 / 6
Тема №27	Пантеїзм в українській міфології.	Годин – 2 / 6
Тема №28	Найдавніші обряди та ритуали.	Годин – 2 / 6
Тема №29	Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах віруваннях.	Годин – 2 / 6
Тема №30	Дворів'я як синтез язичницьких та християнських елементів в українській ментальності.	Годин – 2 / 6
Тема №31	Вивчення та оформлення бібліографічної літератури.	Годин – 3 / 8

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 –практичний метод (семінарські заняття);
- МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- МН5 –відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 –самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- МО1 –екзамени;
- МО2 –усне або письмове опитування
- МО3 - колоквіум,
- МО4 –тестування;
- МО5 – командні проєкти;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;
- МО10 –залік.

8. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- залік;
- тестові контрольні роботи;
- творчі проєкти;

- презентації, - дискусії результатів виконаних завдань та досліджень
- реферати.

9. Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній	добре	зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	(конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
		незадовільно	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на			

35-59	FX	но з можливіст ю повторног о складання семестров ого контролю	рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивни й)	незадові льно	не зарахов ано
1-34	F	незадовільн о з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадові льно	не зарахов ано

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Технологія і матеріалознавство»

Поточне тестування та самостійна робота															
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T1	T2
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	15	15	15
Модульний контроль -- 25					Модульний контроль - 35							Модульний контроль - 30		Модульний контроль - 30	
Залік – 20							Екзамен – 40								
Всього – 100							Всього – 100								

11. Методичне забезпечення

Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Етнологія та фіольклор України» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» // Я. С. Вернюк. – Рівне, 2017. – 20 с.; Опорні конспекти лекцій, ілюстративний матеріал, тести.

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Дохристиянські вірування українців і поетичний світ.
2. Образи язичницьких богів в українській календарно-обрядовій поезії.
3. Ритуально-магічна поетика замовлянь.
4. Ворожіння як система словесно-обрядових дій.
5. Вплив християнства на розвиток української народної словесності.
6. Дитячий фольклор. Питання класифікації.
7. Вертеп і вертепна драма в українській культурі.
8. Легенди і перекази мого краю.
9. Зимовий фольклор рідного краю.
10. Жанри весняного циклу в моєму регіоні.
11. Жанри літнього циклу в моєму регіоні.
12. Жанри осіннього циклу в моєму регіоні.
13. Український рік у народних звичаях та обрядах.
14. Весільні пісні жителів мого села (міста).
15. Культ вогню і води в українських весільних піснях.
16. Символіка весільних пісень.
17. Символіка весільного рушника.
18. Образ дороги в чумацьких піснях.
19. Весільні елементи у жнивварських піснях.
20. Образ козака в пісенних жанрах українського фольклору.
21. Національна героїка в історичній пісні та думі.

22. Образ козака у народних думках.
23. Образ Богдана Хмельницького в героїчному епосі.
24. Маруся Богуславка у фольклорній традиції.
25. Психологізм образів у баладах.
26. Художні особливості солдатських пісень.
27. Художні особливості емігрантських пісень.
28. Специфіка українських фантастичних казок.
29. Морально-етична проблематика казок (на матеріалі певного регіону).
30. Відображення ментальності в українських анекдотах.
31. Психологічний паралелізм в ліричній пісні.
32. Картина світу в українській народній казці.
33. Художня природа народних паремій.
34. Поетика історичних пісень.
35. Образ Долі в народному епосі.
36. Образ Долі в народних ліричних піснях.
37. Образ вишиванки у народних піснях.
38. Образ жінки в українських ліричних піснях.
39. Образ матері у родинно-побутових піснях.
40. Образ молодшого брата в народних казках.
41. Голодомор у фольклорній інтерпретації.
42. Псевдофольклор та його особливості.
43. Семіотика і міфологія міста в сучасному фольклорі.
44. Образ пам'ятника у міському фольклорі.
45. Обряди сучасного міста (села).
46. Сучасний дитячий фольклор.
47. Студентський фольклор. Обрядові традиції у студентському житті.
49. Українське народознавство: зародження . розвиток. Перспективи.
50. Українська народна казка крізь призму наукових досліджень Лідії Дунаєвської.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Український фольклор: визначення, предмет і завдання навчальної дисципліни. Фактори впливу на розвиток українського фольклору та його етнічні особливості.
2. Фольклористика як наука про народну творчість. Галузі фольклористики. Школи і напрями фольклористики: характеристика, засновники, основні представники.
3. Документи регулюючі вивчення дисципліни: зарубіжні («Рекомендація ЮНЕСКО державам-членам про збереження фольклору», «Кодекс професійної етики етнографа»); вітчизняні («Конституція України», «Декларація про державний суверенітет України», «Державна національна програма МА «Освіта ХХІ-го ст.»).
4. Україна – древня земля: етимологія та історія утвердження назви.
5. Регіони України, їх характеристика.
6. Біблія – джерело знань.
7. Релігія в житті українців.

8. Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) про значимість пізнання релігійності українського народу.
9. Українська діаспора, її хвилі.
10. Українознавчі центри у зарубіжжі, завдання співпраці з ними для утвердження традиційної культури, мистецтва.
11. Голодомог – геноцид українського народу.
12. Фольклор як книга народної пам'яті про винищення українського народу.
13. Українські народні балади: поетика, жанрово-стильові особливості, класифікація. Тематичний діапазон основних баладних сюжетів. Аналіз окремого твору.
14. Легенда як жанр народної словесності: художня природа, жанрово-стильові особливості, класифікація, зв'язок з писемною літературою.
15. Календарно-обрядова творчість: загальна характеристика, ритуально-міфологічна основа, жанрова структура.
16. Періодизація фольклору. Аналіз розвитку українського фольклору в доісторичну та історичну епохи.
17. Магія як найдавніший пласт народної творчості, її форми. Тотемізм, анімізм, фетишизм.
18. Принципи класифікації паремійного фонду. Жанрові особливості прислів'їв і приказок. Художня структура і тематика загадок.
19. Казки про тварин, їх походження, основні теми, ідеї й образи. Поетика і стиль казок про тварин.
20. Фантастичні казки, походження і характерні риси цих казок. Життєва основа давніх сюжетів. Образ позитивного героя, його характерні риси.
21. Соціально-побутові казки: тематика, алегоричні образи Кривди, Долі, Злиднів тощо, їх глибокий зміст. Соціально-побутові казки про родинні стосунки.
22. Родинно-обрядовий фольклор (загальна характеристика). Зміст і художня своєрідність весільних пісень. Аналіз окремих творів.
23. Легенди і перекази: походження, основні тематичні групи, жанрова відмінність легенд і переказів.
24. Історичні легенди і перекази, відображення в них національної боротьби українського народу проти гнобителів.
25. Ритуально-міфологічна основа літнього циклу календарно-обрядової творчості. Жанри літнього циклу календарно-обрядової творчості.
26. Дума як жанр, походження, тематичні цикли. Аналіз окремого тексту.
27. Жанри весняного циклу календарно-обрядової творчості. Образно-архетипна структура.
28. Кумулятивні казки, їх різновиди та поетика. Аналіз окремих творів.
29. Ритуально-міфологічна основа осіннього циклу календарно-обрядової творчості. Жанри осіннього циклу календарно-обрядової творчості. Аналіз окремих творів.
30. Билини. Походження жанру, цикли билинного епосу, особливості поетики.
31. Легенда як жанр народної словесності, її художня природа. Класифікація та аналіз тематичних груп легенд.
32. Відображення світогляду народу в колядках і щедрівках. Поетика цих творів. Аналіз окремих творів.

33. Історичні пісні: класифікація, жанрово-стильові особливості, поетика. Аналіз окремих творів.
34. Українські народні балади: поетика, тематично-стильові особливості. Аналіз окремих сімейно-побутових балад.
35. Пареміографія. Художня природа, жанрові різновиди та класифікація народних паремій.
36. Дитячий фольклор, його специфіка і жанрова структура.
37. Ритуально-міфологічна основа зимового циклу календарно-обрядової творчості. Жанри зимового циклу календарно-обрядової творчості. Аналіз окремих творів.
38. Родинно-побутові ліричні пісні. Пісні про кохання. Аналіз окремих творів.
39. Перекази: художня природа, жанрово-стильові особливості, класифікація, аналіз основних тематичних груп.
40. Древні цивілізації.
41. Антична міфологія.
42. Світова міфологія як основа європейської культури.
43. Міфологія Стародавньої Греції.
44. Римська міфологія.
45. Єгипетська міфологія.
46. Індійська міфологія.
47. Міф в історії культури.
48. Міфологія – вчення про міфів.
49. Міф і символ.
50. Лихі сили в творах українських письменників.
51. Методологія вивчення дохристиянських вірувань.
52. Пантеїзм в українській міфології.
53. Найдавніші обряди та ритуали.
54. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях.
55. Двовір'я як синтез язичницьких та християнських елементів в українській ментальності.
56. Етнографічні особливості інших народів України і сучасні етнічні процеси в республіці.

13.Рекомендована література (основна, допоміжна)

Базова

1. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т., 9 кн. – Т.1. – К.: Либідь, 1993. – 392 с.
2. Голосовкер Я. Є. Логика мифа. – М.,1987.
3. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. – К.: Редакція часопису «Народознавство», 2001. – 576 с.
4. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості: Пісні, прислів'я, загадки, скоромовки / Упоряд. Н.С.Шумада. – К.: Веселка, 2005. – 606 с.
5. Іваницький А. Українська народна музична творчість. – К.: Музична Україна, 2008. – С.17-32.

6. Калинова сопілка: Антологія української народної творчості / Упор. Н.Шумада. – К.: Веселка, 1989. – 606 с.
7. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2001. – 591 с.
8. Семенов О.М. Український фольклор: Навчальний посібник. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. – 256 с.
9. Українське народознавство: навч. посібник / За ред. С.П.Павлюка. – К.: Знання, 2006. – 568 с.

Допоміжна

1. Аліксійчук О.С. Дитячий фольклор Поділля (Антологія народної творчості): Навч. посібник. – Кам'янець-Подільський, 2005. – 76 с.
2. Балади. Кохання і дошлюбні стосунки / Упор. О.І.Дей, А.Ю.Ясенчук. – К.: Наукова думка, 1987. – 472 с.
3. Балади. Родинно-побутові стосунки / Упор. О.І.Дей та інші. – К.: Наукова думка, 1988. – 528 с.
4. Балади / Упор. О.Дей, А.Ясенчук. К.: Дніпро, 1987. – 319 с.
5. Бріцина О., Головаха І. Усно-формульна теорія та вивчення українських народних дум // Народна творчість та етнографія. – 1997. – №2-3. – С.54-61.
6. Булашев Г.О. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях: Космогонічні українські народні погляди та вірування. – К.: Довіра, 1993. – 414 с.
7. Весілля: У 2 кн. / Передм. О.Правдюк. – К.: Наукова думка, 1970. – Кн. 1 – 451 с.; Кн. 2. – 476 с.
8. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис: У 2 кн. – К.: Оберіг, 1991. – Т.1. – 450 с.; Т.2 – 445 с.
8. Герасимчук В. Міфологічні мотиви у фольклорі та літературі: особливості трансформації // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – №1. – С.37-44; №2. – С.53-59.
9. Героїчний епос українського народу: Хрестоматія / Упор. О.Таланчук, Ф.Кислий. – К.: Либідь, 1993. – 432 с.
10. Гнатюк В. Нарис української міфології. – Львів: Ін-т Народознавства Нац. Академії Наук. України, 2000. – 263 с.
11. Григор'єв-Наш. Історія України в народних думах і піснях. – К.: Дніпро, 1993. – 271 с.
12. Грица С.Й. Фольклор у просторі та часі: Вибрані статті. – Тернопіль: Астон, 2000. – 228 с.
13. Давидюк В. Від «Куці-Баби» до «Діда-Панаса» (культ предків у народній грі) // Берегиня. – 2002. – №2. – С.13-17.
15. Дей О.І. Українська народна балада. – К.: Наукова думка, 1986. – 263 с.
14. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. – 2003. – №9. – С.16-24; №10. – С.41-50.
15. Дунаєвська Л.Ф., Таланчук О.М. Український фольклор у контексті міфології народів світу // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1996. – №5. – С.14- 18.
16. Дунаєвська Л.Ф. Українська народна казка. – К.: Вища школа, 1987. – 128 с.
17. Іваницький А. Українська музична фольклористика. – К.: Заповіт, 1997. – 392 с.

18. Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: Історико-релігійна монографія. – К.: АТ «Обереги», 1994. – 424 с.
19. Календарно-обрядові пісні / Упор. О.Ю.Чебанюк. – К.: Дніпро, 1987. – 392 с.
20. Кафарський В.І., Савчук Б.П. Етнологія: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 432 с.
21. Кейда Ф.Ф. Український фольклор про гайдамаччину. – К.: Вирій, 1999. – 239 с.
22. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 2 кн. – Кн. 1. – К.: Обереги, 1994. – 400 с.
23. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: У 2 кн. – Кн. 2. – К.: Обереги, 1994. – 528 с.
24. Киченко О. Фольклор як художня система: Проблеми теорії. – Дрогобич: НВЦ «Каменяр», 2002. – 212 с.
25. Климець Ю.Д. Купальська обрядовість на Україні. – К.: Наукова думка, 1990. – 142 с.
26. Ковальчук О. Українське народознавство. – К.: Освіта, 1992. – 176 с.
27. Кононенко В. Шляхами народних приповідок: Посібник для вчителя. – К.: РВЦ «Проза», 1994. – 208 с.
28. Костомаров М. Слов'янська міфологія. – К.: Либідь, 1994. – 283 с.
29. Круть Ю.З. Хліборобська обрядові поезія слов'ян. – К.: Наукова думка, 1973. – 208 с.
30. Лановик М., Лановик З. Вивчення української усної народної творчості у вищій школі // Вища школа. – 2001. – №6. – С.38-45.
31. Легенди та перекази / Упор. та приміт. А.Л.Іоаніді. – К.: Наукова думка, 1985. – 400 с.
32. Лисюк Н. Фольклор як політична зброя // Слово і час. – 2005. – №11. – С.65-71.
33. Лозинський Й. Українське весілля. – К.: Наукова думка, 1992. – 176 с.
34. Мишанич С.В. Усні народні оповідання: питання поетики. – К.: Наукова думка, 1986. – 327 с.
37. Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі. Книга 1. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1997. – 424 с.
35. «Ой у лузі червона калина»: Українські січові стрільці в піснях / Упоряд. М.Кришук; Муз. розшифрування М.Запотічного. – Тернопіль, 1990. – 56 с.
36. Пазяк М.М. Українські прислів'я та приказки: Проблеми пареміології та пареміографії. – К.: Наукова думка, 1984. – 204 с.
37. Під одним небом: Фольклор етносів України / Упор. Л.К.Вахніна. – К.: Голов. спеціал. ред. літ. мовами нац. меншин, 1996. – 255 с.
38. Пісні родинного життя: Збірник / Упоряд. Г.В.Довженок. – К.: Дніпро, 1988. – 359 с.
39. Плісецький М. Українські народні думи. Сюжети і образи. – К.: Кобза, 1994. – 364 с.
40. Повстанські пісні / Упоряд. і муз. ред. В.Подуфалій. – Тернопіль, 1992. – 78 с. 1
41. Пономарьов А.П. Українська етнографія: Курс лекцій. – К.: Либідь, 1994. – 320 с.

42. Рай-поле: Фольклор і сучасна народна творчість Придніров'я. – Дніпропетровськ: Дніпрокнига, 2001. – 272 с.
43. Русин М.Ю. Фольклор: традиції і сучасність. – К.: Либідь, 1991. – 114 с.
44. Руснак І. Думи та історичні пісні: Тексти та їх інтерпретація. – Кіровоград: Степова Еллада, 1999. – 96 с.
45. Савур-могила: Легенди та перекази Нижньої Наддніпрянщини. – К.: Дніпро, 1990. – 261 с.
46. Седнев Вл. Страшні дитячі історії: символізація необхідності // Філософська і соціологічна думка. – 1995. – №9-10. – С.205-215.
47. Сивачук Н. Український дитячий фольклор: Підручник. – К.: Деміург, 2003. – 288 с.
48. Скуратівський В. Дідух: Свята українського народу. – К.: Освіта, 1995. – 272 с.
49. Скуратівський В. Місяцелік. Український народний календар. – К.: Веселка, 1993. – 207 с.
50. Скуратівський В.Т. Русалії. – К.: Довіра, 1996. – 734 с.
52. Смоляк О.С. Український дитячий музичний фольклор: підручник-хрестоматія для викладачів та учнів. – Тернопіль: Лілея, 1998. – 78 с.
53. Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології / Антонович Є. та ін.: Колективне дослідження за матеріалами Других Гончарівських читань. – К.: НАН України, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського, 1996. – 325 с.
54. Українська фольклористика. Словник-довідник /укладання і загальна редакція Михайла Чернописького. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 448с.
- 55.Українські замовляння / Упоряд. М.Н.Москаленко. – К.: Дніпро, 1993. – 309 с.
56. Українські перекази / Зібр. М.Возняк. – К.: Абрис, 1993. – 120 с.
57. Українські прислів'я, приказки і таке інше. Уклав М.Номис / Упоряд. М.Пазяк. – К.: Либідь, 1993. – 768 с.
58. Українські символи / За ред. М.Дмитренка. – К.: Редакція часопису «Народознавство», 1994. – 140 с.
59. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К.: Либідь, 1991. – 638 с.
60. Федас Й. Український народний вертеп (у дослідженнях ХІХ – ХХ ст.). – К.: Наукова думка, 1987. – 182 с.
61. Юдкін І. Ритміка українських веснянок і західноєвропейські фольклорні традиції // Народна творчість та етнографія. – 1994. – №4. – С.57-60.
62. Ятченко В. Замовляння та їх значення для вивчення ментальності українців // Народна творчість та етнографія. – 1996. – №1. – С.15-21.

Інформаційні ресурси

1. www.ukrfolk.kiev.ua – Проект «Моя Україна. Берви».
2. www.kolyadka.h1.ru – Сайт «Звичаї нашого народу» (опис народних свят, демонологія, прикмети, сонник).
3. www.pisni.org.ua – Сайт «Українські пісні» (тексти народних пісень з нотами).

4. www.gomin.uazone.net – «Гомін» (архів української народної пісенності).
5. www.ukrlib.com.ua/narod/index.php – Розділ «Народна творчість» на сайті «Бібліотека української літератури».
6. www.lukoshko.net – Українські, білоруські, російські народні казки.
7. www.rius.kiev.ua/nt.html – Сайт НДІ українознавства, розділ «Сонячне коло» (народні обряди).
8. www.ualogos.kiev.ua – Електронне наукове фахове видання «Українознавство».
9. www.etno.webua.org – «Українська етнографія».
10. www.berehynya.iatp.org.ua – Всеукраїнський народознавчий часопис «Берегиня».
11. www.mau-nau.org.ua – Сайт Національної асоціації українців.
14. www.folkart.net.ua – «Українська народна творчість».
12. www.etnolog.org.ua/imfe.html – Сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського.
13. www.ruthenia.ru/folklore/cnek.html – Сайт «Фольклор и постфольклор: структура, типологія. семантика».